

'Er is leven na de olie'

- maandag 28 juni 2010

Op de Fabricoleermarkt in Ledeberg kon je uit afgedankte materialen lampenkappen leren maken. Wouter Van Vooren © Wouter Van Vooren

GENT - reportage ZELFREDZAAM WORDEN OP DE FABRICOLEERMARKT Groenten kweken in een versleten laars, een fruitmand tot lampenkap verbouwen, zelf je fiets herstellen... Bewoners van Ledeberg leren elkaar zelfredzaam te worden om klaar te zijn voor een toekomst waarin stookolie schaars en alles duurder wordt.

Van onze medewerkster

Vergeten vaardigheden in de zon. Een man vlecht een nieuw zitvlak voor een oude rieten stoel. Vrouwen vilten wol voor kleding. Kinderen maken speelgoed uit wegwerpmateriaal. De eerste Gentse Fabricoleermarkt, een initiatief van Transitie Ledeberg-Gentbrugge en Samenlevingsopbouw Gent, wil de lokale kennis over herstel en hergebruik doorgeven.

'Het idee zelf is ook gerecycleerd', vertelt Debbie Eraly van Transitie Initiatief Gent. 'In Brussel organiseren ze al jaren een *Foire à savoir faire*. Hun concept past perfect binnen het transitiedenken: kennis en kunde delen, zo weinig mogelijk geld uitgeven, herstellen en hergebruiken in plaats van nieuw te kopen. Zelf dingen 'fabricoleren' doet je nadenken over hoeveel moeite en tijd het kost om iets te maken. Zelfgemaakte dingen gooi je minder snel weg. En het is ook leuk om te doen.'

In Gent zijn vijf wijken actief rond het transitiedenken. In heel Vlaanderen zijn dat er ondertussen tientallen. Het idee komt oorspronkelijk uit Groot-Brittannië, waar de stad Totnes in 2006 tot eerste transitie stad werd gekroond.

Transitie-initiatieven willen hun gemeenschap voorbereiden op een toekomst met duurdere olie en een veranderend klimaat. Hun energiezuinige oplossingen zijn zo weinig mogelijk afhankelijk van fossiele brandstoffen en steunen op de talenten van de lokale gemeenschap. Zo promoten de initiatiefnemers volkstuintjes in de steden, kopen ze streekproducten in buurtwinkels, organiseren ze energie-audits en leren oudere wijkbewoners olie-onafhankelijke vaardigheden aan jongere bewoners.

Feestelijke oplossingen

'Het moment waarop de olieproductie zijn maximum bereikt en de prijzen massaal gaan stijgen, is niet meer zo veraf', vertelt Eraly. 'Als de energie duurder wordt, zullen veel zaken minder makkelijk te krijgen zijn, gewoon omdat het transport ervan zo duur is. Wij willen op een feestelijke manier oplossingen zoeken en mensen helpen in hun psychologisch veranderingsproces, zonder dramatisch te doen. Er is zeker leven na de goedkope olie.'

De vrijwilligers op de Fabricoleermarkt wonen allemaal in de buurt. 'We willen met initiatieven als deze de wijken ook terug versterken. Lokale veerkracht maakt je sterker en onafhankelijker in moeilijke tijden. We leren elkaar weer zelfredzaamheid aan.'

De gepensioneerde Eric Jansen leert buurtbewoners lampenkappen uit koffiedozen, slakommen en fruitmanden te maken, compleet met elektrische aansluiting. 'Ik woon hier nu dertig jaar en heb de wijk naar binnen zien trekken', vertelt Jansen. 'De KWB en de KAV bestaan hier al jaren niet meer. Ik wil Ledeberg weer in beweging krijgen, letterlijk en figuurlijk.'

Wiel paraplu

Jan Moerman leert voorbijgangers hoe je een fiets kunt onderhouden, zodat hij langer meegaat. Hij toont hoe je remblokjes vervangt, binnenbanden plakt, kettingen smeert. Iemand vraagt wat je moet doen met een wiel dat 'paraplu' staat? 'Niet weggooien in ieder geval. Als het niet te erg is, kan ik dat wel herstellen. Ik doe dat al twintig jaar. Ik heb het mezelf geleerd en wil u dat gerust aanleren. En ja, gratis. Als we elkaar daarna tegenkomen op straat, kunnen we ten minste eens goedendag zeggen.'

Kathleen Bervoets leert voorbijgangers broodbeleg maken en groenten in potten kweken. 'Ik woon zelf in een rijhuisje met een kleine koer. Toch kun je op zo'n kleine oppervlakte tientallen soorten groenten en fruit kweken. De rest haal ik bij zelfplukboerderij Het Wijveld in Destelbergen, waar ik een paar keer per week naartoe fiets.'

'Mensen denken vaak dat zo'n manier van eten veel tijd kost, maar dat is niet zo. Eens je het in je vingers hebt, gaat het snel en bespaar je veel geld. We zijn vervreemd geraakt van handenwerk, terwijl het net veel voldoening geeft. En zelfgekweekte aardbeien smaken gewoon tien keer beter.'

www.gent.transitie.be

Lennie Stinissen